

фізичних якостей і творчих здібностей, що передбачено програмою розвитку дитини «Я у світі» для закладів дошкільної освіти.

Список використаної літератури.

1. Єрмолова В. М. Теоретико-методичні засади інтеграції олімпійської освіти в навчально-виховний процес школярів : дис. ... канд. фіз. виховання і спорту: 24.00.01 / Нац. ун-т. фіз.. вих. і спорт. України Київ, 2010. 187 с.
2. Нова українська школа: poradnik dla vchytelja / Sofij N. Z. ta in. : za red. N. M. Bibik Київ : TOB «Vydavnyчий дім «Plejady», 2017. 206 с.
3. Педагогічний словник / за ред. дійсного члена АПН України М. Д. Ярмаченка. Київ : Педагогічна думка, 2001. 516 с.
4. Соціолого–педагогічний словник / Гончаренко С. У. та ін. за ред В. В. Радули. Київ : «ЕксОб», 2000. 304 с.
5. Сучасний тлумачний словник української мови: 100000 слів / за ред. д-ра філол. наук, проф. В. В. Дубічинського. Харків ВД «ШКОЛА», 2009. 1008 с.
6. Я у світі. Програма розвитку дитини від народження до шести років / Аксьонова О. П. та ін. наук. кер. О. Л. Кононенко. Київ : TOB «МЦФЕР-Україна», 2019. 488 с.

ЕСТАФЕТА ОЛІМПІЙСЬКОГО ВОГНЮ 1984: УКРАЇНСЬКИЙ ДОСВІД НЕСКОРЕНОСТІ

Олексій ЛЯХ-ПОРОДЬКО, к.фіз.вих., доцент

*Національний університет фізичного виховання та спорту України
Київ, Україна*

Анотація. Здійснено аналіз олімпійських акцій української діаспори у Канаді та США. З'ясовано, що олімпійська естафета – Біг волі, яку організували українські активісти у 1984 році символізувала дотримання олімпійських традицій. Встановлено, що Біг волі об'єднав три олімпійські заходи: Вільну Олімпіаду, Олімпійський здвиг та Олімпійські ігри.

Ключові слова: діаспора, олімпійська естафета, українці.

Вступ. У 1984 році відбулись три значні події, які об'єднав Біг Волі. По-перше, Друга Вільна Олімпіада в Етобіко, Торонто (Канада). По-друге, Третій Світовий зліт Спілки Української Молоді в Лос-Анджелесі (США). По-третє, Олімпійські ігри в Лос-Анджелесі (США). Така масштабна ідея охопила українську громаду Канади та США, у якій спортивні та олімпійські традиції мали важливе значення [1]. Тисячі українців були свідками унікальної олімпійської акції. На жаль у сучасній українській олімпійській історичній науці недостатньо дослідженням залишається ця подія, що й обумовлює актуальність теми.

Мета та завдання дослідження – здійснити аналіз та з'ясувати особливості організації та проведення олімпійської естафети – Біг волі.

Матеріал і методи дослідження: дослідження проводилося на основі аналізу першоджерел (газет, журналів, альманахів тощо) української діаспори Канади та США 1980-х років.

Методи дослідження: аналіз науково-методичної літератури, першоджерел та архівних фондів, описовий та ретроспективний метод.

Результати дослідження та їх обговорення. Підготовка до олімпійської естафети – Бігу Волі була ретельна й масштабна. Організатори Вільної Олімпіади окрім урочистих, спортивних та мистецьких заходів зініціювали естафету олімпійського вогню. Часопис «Свобода» повідомляв таке: «Крім самих ігор, важливою частиною Вільної Олімпіади буде теж Естафетний біг волі з Торонто до Лос-Анджелесу 3.000 миль. Біг волі почнеться в понеділок, 2-го липня, з Онтаріо Плейс в час офіційного відкриття Вільної Олімпіади. Бігуни нестимуть Вогонь волі Вільної Олімпіади з Торонто до Лос-Анджелесу. Організатори і учасники цього естафетного бігу поставили собі за мету донести смолоскип Вільної Олімпіади на 5-е серпня на місце призначення в Лос-Анджелесі» [3, с.1].

Звісно, що такий проект потребував значних зусиль. Тому Біг Волі детально підготовлявся. Бігунів супроводжуватимуть весь маршрут спеціальні автівки. Вони потрібні для забезпечення учасників усім необхідним й щоб водночас пропагувати серед місцевого населення олімпійські ідеали свободи. Згідно розробленого маршруту Бігу Волі учасники відвідають понад 150 міст в провінції Онтаріо (Канада) та у дев'ятих штатах США.

Повідомлялось, що: «З прибуттям учасників Бігу волі до Лос-Анджелесу їх вітатиме на означеному місці зорганізована з того приводу маніфестація, в якій візьме участь багато української зорганізованої молоді, серед них сотні учасників Світового злету Спілки Української Молоді, який відбудеться у Лос-Анджелесі в часі Олімпіади. Вогонь волі Вільної Олімпіади принесений з Торонто горітиме в Лос-Анджелесі впродовж цілої Олімпіади. Учасники Бігу волі запалюватимуть символічні вогні волі у кожному місті на шляху з Торонто до Лос-Анджелесу» [3, с. 1].

Організатори Олімпіади звернулися до української громади із закликом об'єднатися і якнайкраще підготуватися до змагань та до Бігу Волі. Також закликали спортсменів щоб долучилися до учасників естафети. Отже справа зрушила й підготовка до Бігу Волі розпочалась.

У часі відкриття Другої Вільної Олімпіади після піднесення прапорів учасники, які бігли через місто Торонто з олімпійським смолоскипом, відвідуючи культурні центри представлених у змаганнях націй (українців, литовців, латвійців, естонців), прибігли на стадіон, де був запалений вогонь Вільної Олімпіади. Після закриття цей вогонь був перевезений до Лос-Анджелесу, на місце XXIII Міжнародної Олімпіади, де горів впродовж всіх днів змагань.

СУМівці ж у свою чергу вже за декілька місяців до старту повідомляли: «З нагоди Вільної Олімпіади поневолених народів сумівці стрічатимуть бігунів, що принесуть горючий смолоскип через три тисячі миль, щоб запалити олімпійський вогонь на головному стадіоні» [2, с. 159].

У часі урочистого відкриття Злету до табору прибув учасник Бігу Волі із запаленим смолоскипом. Вогонь Вільної Олімпіади прийняв комендант табору – Я. Петрик. Голова Крайового Комітету д-р Аскольд Лозинський виступив у двох мовах й пояснив символізм вогню та підкреслив, що це вогонь Волі, символ, який «сумівці збережуть у серцях аж до того часу, коли Україна стане вільною державою і тоді вибранець вільної України занесе його на світову Олімпіяду» [4, с. 280].

Д-р Святополк Шумський згадував про Біг Волі таке: «безумовно, українська громада Лос-Анджелесу вітала в ці дні нашу сумівську молодь, яка прибула сюди зі всіх країн вільного світу на 3-ій Світовий Зліт Спілки Української Молоді. Наша сумівська молодь з перших днів в Лос-Анджелесі увійшла в тісний контакт з «Коаліцією Народів Вільної Олімпіади», до якої, в першу чергу, входили: литовці, латвійці, естонці, афганістанці та в'єтнамці, та які ештафетою пронесли «Смолоскип Вільної Олімпіади» з Торонто в Канаді під Колізей у Лос-Анджелесі, звідкіль разом з нашою сумівською молоддю перенесли цей символічний горючий смолоскип до «сіті гол» цієї каліфорнійської метрополії... Цей знаменний «Біг Волі» зі смолоскипом відбувся 25-го липня, після чого «смолоскип Волі» передано учасникам Спілки Української Молоді, який урочисто був піднесений на відкритті Злету у сумівській оселі» [5, с. 3].

Висновки. Ідея проведення олімпійської естафети від Торонто до Лос-Анджелесу об'єднала українську діаспору Канади та США. Біг волі українців символізував дотримання олімпійських ідеалів та ідею вільного українського олімпійського руху. Завдяки естафеті, не лише українська громада, а й світова спільнота, вкотре дізналась про незламний український олімпійський рух.

Перспективи подальших досліджень будуть спрямовані на детальний аналіз та виявлення особливостей розвитку олімпійських ідеалів в українській діаспорі.

Список використаної літератури.

1. Лях-Породько О., Каменєв Г. Український олімпійський рух опору 1950–1990 роки: мета, завдання, напрями діяльності. Фізична культура, спорт та здоров'я: матеріали XVII Міжнародної науково-практичної конференції (Харків, 7–8 грудня 2017 р.). Харків: ХДАФК, 2017. С. 309–311.
2. Олімпіада 1984 в Льос Анджелес. *Авангард*. 1984. Ч. 2. С. 157 – 159.
3. Приготовляються до Вільної Олімпіади в Торонто. *Свобода*. 1984. Ч. 105. С. 1.
4. Фіголь М. Відбувся III-й Світовий Зліт СУМ. *Авангард*. 1984. Ч. 5. С. 279 – 286.
5. Шумський Святополк. Думки і вражіння після 23-ої Олімпіади. *Свобода*. 1984. Ч. 169. С. 3.